

PRAVILAN PRISTUP PRISTUPAČNOM TURIZMU

SADRŽAJ:

Što je pristupačni turizam?	3
Obilježja pristupačnog turizma.	5
Oprimjereno i manje apstraktno o pristupačnom turizmu.	8
Segmentacija i profiliranje tržišta pristupačnog turizma.	10
Najveće ciljne skupine	11
Pravilan pristup gostima s invaliditetom.	12
Paradoksalna priroda pristupačnog turizma.	14
Procjena vlastitih spoznaja o pristupačnom turizmu.	16
Primjeri dobre prilagodbe.	18
Primjeri pristupačnog prijevoza	18
Primjeri pristupačnog smještaja.	20
Primjeri pristupačnih sadržaja.	22
Primjeri educiranog osoblja	23
Mogućnosti razumne prilagodbe.	24
Točni odgovori mozgalice.	27

INFORMACIJE O PROJEKTU:

Projekt „Pritisak za pristup“ podržan je kroz Fond za aktivno građanstvo, sredstvima Islanda, Lihtenštajna i Norveške u okviru EGP grantova.

Ukupna vrijednost projekta, koji su ujedno i ukupni prihvatljivi troškovi projekta u sklopu Financijske podrške programa Fonda, iznosi 88.390 EUR.

Trajanje projekta jest 15 mjeseci u razdoblju od 01.09.2022. godine do 30.11.2023. godine.

Prijavitelj i korisnik projekta „Pritisak za pristup“ jest Društvo multiple skleroze Brodsko – posavske županije, a Partneri na projektu su:

1. Druga osoba s invaliditetom Slavonski Brod „Loco – Moto“;
2. Policijska uprava brodsko – posavska;
3. Ured Pravobranitelja za osobe s invaliditetom;
4. Društvo oboljelih od multiple skleroze Sisačko – moslavačke županije i
5. Udruga Artepunkt Skandinavija.

Projekt „Pritisak za pristup“ doprinosi sljedećem prioritetnom programskom području: „Ljudska prava i jednako postupanje kroz prevenciju diskriminacije na temelju rase ili etničkog podrijetla, religije ili uvjerenja, roda/spola, invaliditeta, starosti, seksualne orijentacije ili rodnog identiteta“.

Projekt „Pritisak za pristup“ primarno doprinosi programskom učinku „Povećana podrška ljudskim pravima, vladavini prava i dobrom upravljanju“.

OPĆI CILJ PROJEKTA:

Unaprijediti poštivanje ljudskih prava i zaštitu prava osoba s invaliditetom kroz zagovaranje njihovih temeljnih prava na jednako postupanje.

SPECIFIČNI CILJEVI PROJEKTA:

1. Promicanje poštivanja ljudskih prava OSI kroz zagovaranje jednakog postupanja prema osobama s invaliditetom i osobama oboljelih od multiple skleroze.
2. Povećanje svijesti šire javnosti o problemima OSI i drugih ranjivih skupina radi osiguravanja jednakosti u društvu i smanjenju diskriminacije prema OSI, te informiranje o međunarodnim standardima ljudskih prava.
3. Pобољшanje kvalitete života žrtava kršenja ljudskih prava kroz informiranje i osnaživanje osoba s invaliditetom i osoba oboljelih od MS-a.

Kontakt osoba: Mia Mihić, voditeljica projekta

e-pošta: info@dmsbpz.hr, mia.mihic.hr@gmail.com

Web stranica za više informacija:
www.dmsbpz.hr, www.radio92.eu

ŠTO JE PRISTUPAČNI TURIZAM?

Nerijetko od raznih subjekata i dionika izravno i nešto manje izravno povezanih s turističkim sektorom slušamo paušalne izjave o velikoj važnosti pristupačnog turizma za osobe s invaliditetom, kako u našoj zemlji tako u svijetu općenito.

IZVOR: PEXELS.COM

Međutim, premisa od koje se u takvim promišljanjima gotovo uvijek polazi najčešće je promašena i posljedično ograničavajuća. Ovaj prividno svima razumljiv i prihvatljiv pojam krije mnoge zamke za one koji u tu tematiku ulaze površno i naprečac, stoga se vratimo korak unatrag radi pravilnog i preciznog utvrđivanja principa pristupačnog turizma kako bismo svi zajedno kontinuirano uživali u višestrukim koristima koje takav turizam uistinu pruža.

Iako su osobe s invaliditetom odista primarna ciljana skupina pristupačnog turizma, temelj stvaranja svih prikladnih preduvjeta za njegov razvoj moraju biti **sveobuhvatnost, uključivost, jednostavnost i održivost**, a ne tek potencijalne i sporadične pogodnosti za turiste s invaliditetom.

IZVOR: UNSPLASH.COM

Brojni su pristupi pristupačnom turizmu i njegove još brojnije definicije, no svaki bi pristupačni turizam trebao uključivati četiri istaknute sastavnice. Izostavi li se ijedna od njih, ne možemo govoriti o pravom pristupačnom turizmu, nego o drugim, usko specijaliziranim, krnjim ili nedostatnim oblicima turizma.

Nasreću, takav je pristup već odavno prepoznala Svjetska turistička organizacija Ujedinjenih naroda koja pristupačni turizam određuje kao središnji element svakog odgovornog i održivog turizma, jednako kao i imperativ ljudskih prava i izuzetnu poslovnu priliku koja ne koristi samo osobama s invaliditetom nego baš svima.

IZVOR: VECTEEZY.COM

Pojednostavljeno: Pristupačni turizam obuhvaća sve vrste turizma i istodobno je primjenjiv u svakoj od njih, a pritom mora imati jednostavnu primjenu i biti dugoročno isplativ. Prilično logično, zar ne? Zapravo i jest, osobito ako pravilno pristupimo problematici.

IZVOR: UNWTO.ORG

OBIJLEŽJA PRISTUPAČNOG TURIZMA

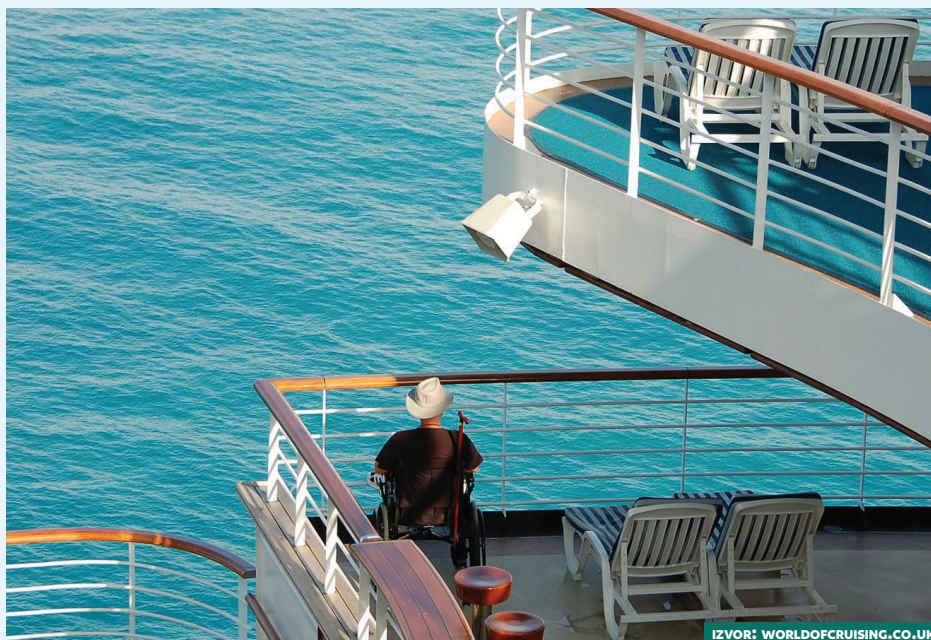
Čak je **70 %** svih vrsta **invaliditeta nevidljivo ili teško zamjetno**. Osobe s invaliditetom čine najmanje **15 %** **ukupne svjetske populacije**, odnosno **1,2 milijarde ljudi**. Barem **30 % osoba s invaliditetom redovito putuje** i putovanja im najčešće ne ovise o sezonalnosti. Takvi se turisti, ako su zadovoljni, vrlo često vraćaju na provjerena pristupačna odredišta, u pravilu troše više zbog objektivnih otegotnih okolnosti i gotovo uvijek putuju u pratnji barem jedne do dvije osobe.

Uzmemo li u obzir najvažnije čimbenike, dolazimo do golemog tržišta od **360 milijuna turista s invaliditetom**, koje se s njihovim pratiocima utrostručuje do **milijardu potencijalnih turista**. Brojka je to koju nijedna ozbiljnija turistička

IZVOR: GADGET.CO.ZA

zemlja zasigurno ne bi smjela previdjeti ni zanemariti, osobito zato što svi ti turisti nerijetko izbjegavaju velike gužve na vrhuncu sezone i time postaju još zanimljivija ciljana skupina za sve koji se bave turizmom.

IZVOR: WORLDFOCRUISING.CO.UK

Pristupačni turizam možemo zvati i nad-nišom jer obuhvaća zdravstveni, socijalni, kulturni, pustolovni, vjerski, ruralni, gastro i sve druge oblike turizma. Svi navedeni i navedeni oblici turizma ne bi se smjeli nazivati pristupačnima ako ne potiču sveobuhvatnost pristupačnih usluga i sadržaja, ako ne vode računa o raznolikim potrebama za pristupačnošću svih potencijalnih gostiju i ako ne postoji prava vizija održivog razvoja i dobiti.

Jedni od onih dionika u turizmu koji su to odavno prepoznali jesu Scandic Hotels, vrlo uspješni švedski lanac hotela s 280 objekata i 58 tisuća smještajnih jedinica, koji svoje standarde pristupačnosti razrađuju u čak 159 točaka i primjenjuju ih u šest zemalja!

Njihov sustavan i detaljan pristup pristupačnom turizmu zorno pokazuje koliko je pristupačnost ponajprije način promišljanja, životni stav i stil, pokazatelj osviještenosti i educiranosti, izraz empatije i solidarnosti, pa tek onda razumna izrada ili prilagodba prilaza, objekata i vozila.

Kao što obično navode u spomenutom lancu hotela... Zašto svi gosti ne bi mogli uživati u svim uslugama i sadržajima koje im hotel pruža?

Zašto svi gosti ne bi mogli u ležećem položaju podignuti uzglavlje električnog kreveta i lakše uživati u čitanju? Zašto svi gosti ne bi mogli dosegnuti niže postavljenu vješalicu, prekidač za svjetlo ili špijunku na vratima? Zašto svi gosti ne bi mogli dohvatiti daljinski upravljač ili telefon prikladno odložen na noćnom ormariću? Zašto svi gosti u neprilici ne bi mogli pravodobno pozvati pomoć osoblja u slučaju pada, požara ili neke druge opasnosti?

Jedna je od temeljnih zadaća pristupačnog turizma upravo postavljanje retoričkih, poticajnih pitanja o kojima rijetko tko razmišlja, no gotovo svi intuitivno znaju odgovore na njih. S obzirom na to, u suvremenom i održivom turizmu nema opravdanih razloga da svi gosti ne bi mogli uživati u svim pogodnostima koje plaćaju.

IZVOR: PEXELS.COM

Budući da su osobe s invaliditetom i polazište i primarna ciljana skupina pristupačnog turizma, i to ponajviše osobe u invalidskim kolicima (kojima je nužna čak i osnovna pristupačnost), iznimno je važno u cijelosti sagledati navedene činjenice kako bi se proniknulo u srž koncepta pristupačnosti i kako bi se dobio pravi uvid u potencijal tog masovnog tržišta.

Usto treba reći da je pristupačni turizam posebice važan i za stariju populaciju (najveću sekundarnu ciljanu skupinu), za obitelji s djecom u kolicima i uopće manjom djecom, za privremeno onesposobljene, za pretile osobe i osobe s prekomjernom težinom, za osobe s posebnim zdravstvenim, prehrambenim ili sličnim potrebama, kao i za mnoge druge, to jest za sve one koji iz bilo kojih razloga imaju izraženiju potrebu za pristupačnošću.

IZVOR: EUI.EU

Zaključno: Osobe s invaliditetom neosporno su i primarna izvorna i primarna ciljana skupina pristupačnog turizma, na kojoj sve počiva i koja je krajnje mjerilo prave pristupačnosti, no nipošto ne smijemo zaboraviti da pristupačni turizam nije i ne smije biti turizam isključivo za

osobe s invaliditetom i njihove obitelji, nego da mu je ključna svrha da bude turizam za sve! Jedino takvim pristupom pristupačni turizam može uistinu biti održiv, pa valja neumorno i u svakoj prilici ustrajati u isticanju te činjenice.

OPRIMJERENO I MANJE APSTRAKTNO O PRISTUPAČNOM TURIZMU

1. Turist koji do svog odredišta, na njemu ili pri povratku s njega nailazi na bilo kakve zapreke koje mu onemogućavaju slobodno i sigurno kretanje od bilo koje točke A do bilo koje točke B ne može se nadati ni pristupačnom prijevozu, a kamoli cjelovitom pristupačnom turizmu.

2. Turist koji bez ikakvih problema može doći do svog odredišta i ondje ima potrebu za potpuno pristupačnom hotelskom sobom, no u kupaonici ima pragove ili kadu kojoj ne može pristupiti, nema prilike uživati u pogodnostima pristupačnog smještaja, pa tako ni cjelovitog pristupačnog turizma.

3. Turist koji ima potpuno pristupačnu hotelsku sobu na svom odredištu, no ne može pristupiti bazenu, sauni, restoranu ili kavani, također nije ni izbliza sudionik pristupačnog turizma jer nema svu pristupačnost usluga i sadržaja u sklopu pristupačnog smještaja, a time ni cjelovito iskustvo pristupačnog turizma.

4. Turist koji ima sve navedene sastavnice pristupačnog prijevoza i smještaja, kao i usluga i sadržaja u sklopu smještaja, no pri posjetu gradskom muzeju, galeriji, arheološkom nalazištu, koncertnoj ili sportskoj dvorani ne može nesmetano koristiti zahode, pristupiti svim izlošcima ili lakoćom promatrati predstave i natjecanja, nema pristupačne usluge i sadržaje na odredištu, stoga i dalje nema govora o cjelovitom pristupačnom turizmu.

5. Turist koji ima potrebu za pristupačnim turizmom i ima osigurane sve navedene sastavnice pristupačnog prijevoza i smještaja, kao i svu potrebnu pristupačnost usluga i sadržaja na odredištu, no njegov vozač, turistički vodič, recepcionar, sobar, kuhar, konobar, kustos, portir ili bilo koji drugi pružatelj turističkih usluga ne zna kako mu prikladno pristupiti, nema potpuno i ugodno iskustvo pristupačnog turizma niti može do kraja uživati u njemu.

IZVOR: PIXABAY.COM

6. Turist koji ima sve dosad navedene sastavnice pristupačnog turizma zapravo je samo jedno: uvažavan i zadovoljan klijent. Vjerojatno ćemo se svi smjesta složiti da takvo što žele svi turisti, a ne samo turisti s invaliditetom.

IZVOR: TURISMOEIDEIAS.COM.BR

SEGMENTACIJA I PROFILIRANJE TRŽIŠTA PRISTUPAČNOG TURIZMA

Postoje brojne razlike unutar kategorija i potkategorija invaliditeta, kao i određene posebnosti u zahtjevima razumne prilagodbe, stoga se educirajte o osnovnim vrstama invaliditeta i doznajte što više o potrebama za pristupačnošću vaših potencijalnih gostiju.

Znajte i to da se pristupačnost kod nekih ciljanih skupina može znatno lakše i povoljnije provesti nego kod drugih. Primjerice, prilagodba za osobe sa senzornim oštećenjima često je vrlo jednostavna i ne zahtijeva veća ulaganja, no brojni dionici turizma zaboravljaju upravo na takvu vrstu razumne prilagodbe.

IZVOR: PEXELS.COM

Dakle, budite upućen, spreman i zainteresiran pružatelj usluga i dobar poslovni čovjek, koji na pristupačni turizam prije svega gleda kao na izvrsnu poslovnu priliku, a ne kao na nametnutu obvezu ili velikodušan čin milosrđa.

IZVOR: WALLPAPERCRAFTER.COM

NAJVEĆE CILJANE SKUPINE

- osobe u invalidskim kolicima
- osobe s tjelesnim oštećenjima
- osobe s oštećenjima vida
- osobe s oštećenjima sluha
- osobe s višestrukim oštećenjima
- osobe s kognitivnim, neurorazvojnim i intelektualnim teškoćama
- osobe s psihičkim teškoćama i poremećajima ponašanja
- osobe s organskim i psihosomatskim smetnjama
- osobe s privremenim invaliditetom
- osobe s prekomjernom težinom i pretilošću
- osobe starije životne dobi i umirovljenici
- obitelji s malom djecom (osobito u kolicima)...

IZVOR: SLAVENSKROBOT.COM

IZVOR: PEXELS.COM

IZVOR: AASLH.ORG

IZVOR: PEAKPX.COM

IZVOR: CONNECTINGFORKIDS.ORG

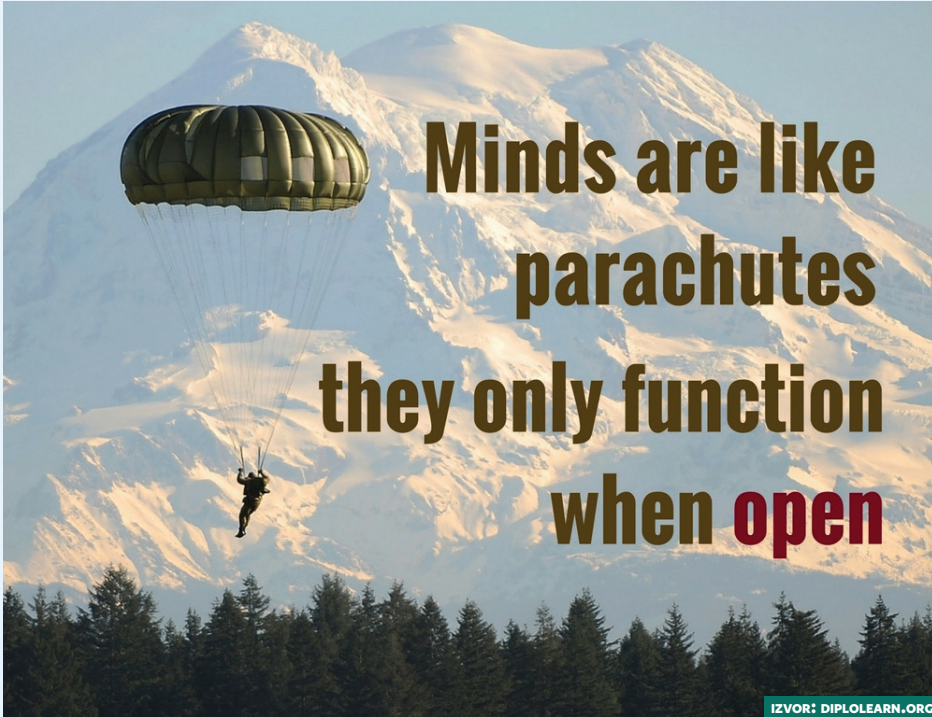
IZVOR: UNSPLASH.COM

PRAVILAN PRISTUP GOSTIMA S INVALIDITETOM

- educirajte se o potrebama svojih gostiju i upoznajte se s pravilnom terminologijom
- promišljajte, ne uzimajte stvari zdravo za gotovo i ništa ne prepuštajte slučaju
- budite spremni na kompromise i improvizaciju na svakom koraku zbog otegotnih okolnosti
- pribjegavajte jednostavnim i povoljnim rješenjima razumne prilagodbe
- nastojite osigurati da vas se uvijek dobro vidi i čuje
- ne zaboravite da svi gosti s invaliditetom ne trebaju iste stvari, čak i kad imaju isti invaliditet
- pristupajte svakom gostu individualno i ne uspoređujte nikoga s rođacima, prijateljima ili poznancima u sličnom stanju
- ne obraćajte se pratiocima ako je poruka upućena gostu s invaliditetom
- opustite se i ne pretjerujte ni s ozbiljnošću ni sa šalama
- izbjegavajte stereotipe, laskanja i sažalijevanja pod svaku cijenu

IZVOR: PIXABAY.COM

- ne ustručavajte se koristiti uobičajene riječi i fraze, poput glagola „hodati“, „trčati“, „vidjeti“, „gledati“, „čuti“, „slušati“ i sličnih
- ne ispitujte goste i ne propitkujte ih o njihovom invaliditetu
- nemojte previše ispitivati o pomagalima kojima se gosti s invaliditetom služe
- nemojte pomicati ni dodirivati kolica, štake ili bilo koje drugo pomagalo bez dopuštenja
- obavijestite goste o svim dostupnim pomagalima na mjestu održavanja
- ne docirajte, ne podilazite i ne preispitujte odluke gostiju ni u kojem slučaju
- diskretno ponudite pomoć, no pritom nipošto ne navaljujte i ne dosađujte
- nastojite stalno održavati ravnotežu između potreba skupina i pojedinaca
- zadržite autoritet i nemojte gubiti prisebnost ni u kakvim izazovnim okolnostima
- ne zazirite od konstruktivnih kritika, nego ih iskoristite za osobno usavršavanje
- nastojite udovoljiti razumnim molbama i zahtjevima, no ne i hirovima neugodnih pojedinaca
- ne pretjerujte s cijenama usluga, no svakako vrednujte svoje dodatno vrijeme i zalaganje...

PARADOKSALNA PRIRODA PRISTUPAČNOG TURIZMA

Jedan od najzanimljivijih paradoksa koji jasno predočava pravu prirodu pristupačnog turizma, koji uvijek mora **težiti univerzalnosti, inkluzivnosti, jednostavnosti i povoljnosti**, jest njegova prilagodljivost u naizgled infrastrukturno oskudnim i ruralnijim okruženjima.

Brojni primjeri diljem svijeta pokazuju da bogatstvo, razvijenost i urbanost određena ne znače nužno mnogo za samu pristupačnost. Štoviše, navedeni čimbenici mogu predstavljati još veću zapreku razvoju pristupačnog turizma ako ih se stavlja u prvi plan.

IZVOR: SLAVENSKROBOT.COM

Iako je neupitno da je pretežno upravo novac primarni pokretač promjena, on sam po sebi nema ni vrijednost ni primjenu bez ljudske kreacije i domišljatosti, stoga se u pristupačnom turizmu svaki put zapitajte kako najbolje i najlakše ukloniti zapreke i kako nadoknaditi postojeće nedostatke

sa što manje ulaganja. Pritom uvijek imajte na umu da prevagu najčešće ne donose velik novac i shematiziran pristup, nego kreativna, inovativna, individualna i jednostavna rješenja koja nastaju iz pomnog promišljanja i sasvim prirodne brige za druge.

Svjesni činjenice da je primjer najlakša metoda spoznaje i da jednako kao slika govori više od tisuću riječi, nudimo vam nekoliko prikladnih binarnih opreka da bez prethodnog istraživanja odaberete opciju koju smatrate pristupačnijom ili jednostavnijom za provedbu osnovne prilagodbe. Dakako, općenito govoreći, i to samo u slučajevima kada pristupačnost ili razumna prilagodba još nisu sustavno provedeni.

Stoga riješite sljedeću kratku mozgalicu bez ičije pomoći, zapišite svoje odgovore i zbrajanjem bodova na posljednjoj tekstualnoj stranici (točno: 1 bod / netočno: 0 bodova) otkrijte koliko doista znate o pristupačnom turizmu na ljestvici od 1 do 5!

PROCJENA VLASTITIH SPOZNAJA O PRISTUPAČNOM TURIZMU

- **A – lakše je** organizirati pristupačni prijevoz na odredištu
B – lakše je organizirati pristupačni prijevoz do odredišta
- **A – lakše je** organizirati pristupačnu vožnju brodom
B – lakše je organizirati pristupačni let zrakoplovom
- **A – lakše je** organizirati pristupačni let balonom
B – lakše je organizirati pristupačni let zrakoplovom
- **A – lakše je** u Hrvatskoj organizirati pristupačnu vožnju međugradskim vlakom
B – lakše je u Hrvatskoj organizirati pristupačnu vožnju međugradskim autobusom
- **A – lakše je** organizirati pristupačni prijevoz od Splita do Zagreba
B – lakše je organizirati pristupačni prijevoz od Rijeke do Zagreba
- **A – lakše je** pronaći pristupačni smještaj na odredištu
B – lakše je pronaći pristupačni prijevoz na odredištu

- **A – lakše je** pronaći potpuno pristupačni hotelski smještaj
B – lakše je pronaći potpuno pristupačni privatni smještaj
- **A – lakše je** pronaći pristupačni zahod u restoranu
B – lakše je pronaći pristupačni zahod u nacionalnom parku
- **A – lakše je** organizirati pristupačnu turu središtem grada
B – lakše je organizirati pristupačni safari u divljini
- **A – lakše je** organizirati pristupačno ronjenje
B – lakše je organizirati pristupačni paragliding
- **A – bolje je** organizirati pristupačnu vožnju gradskim autobusom
B – bolje je organizirati pristupačnu vožnju gradskim tramvajem
- **A – bolje je** koristiti pristupačne podizne platforme
B – bolje je koristiti pristupačne skalamobile
- **A – bolje je** koristiti pristupačne prilazne kosine
B – bolje je koristiti pristupačne eskalatore

- **A – bolje je** koristiti pristupačne podizne platforme
B – bolje je koristiti pristupačna dizala
- **A – bolje je** istražiti pristupačnost odredišta upitom lokalnoj turističkoj zajednici
B – bolje je istražiti pristupačnost odredišta upitom lokalnoj udruzi osoba s invaliditetom
- **A – bolje je** istražiti pristupačnost smještaja na uglednim internetskim portalima
B – bolje je istražiti pristupačnost smještaja upitom lokalnoj turističkoj zajednici
- **A – bolje je** potražiti pristupačni ugostiteljski objekt uz rivu
B – bolje je potražiti pristupačni ugostiteljski objekt u trgovačkom centru
- **A – bolje je** organizirati pristupačnu turu za skupinu turista s invaliditetom
B – bolje je organizirati pristupačnu turu za opću skupinu turista
- **A – bolje je** imati vodiča obučenog za pristupačni turizam na nepristupačnoj turi
B – bolje je imati vodiča neobučenog za pristupačni turizam na pristupačnoj turi

- **A – bolje je** posjećivati popularnija pristupačna turistička odredišta
B – bolje je posjećivati manje popularna turistička odredišta
- **A – važnije je** imati izbor većeg broja hotela s manjim brojem pristupačnih soba
B – važnije je imati izbor manjeg broja hotela s većim brojem pristupačnih soba
- **A – važnije je** imati kontakt lokalne udruge osoba s invaliditetom
B – važnije je imati kontakt lokalnog pružatelja usluga pristupačnog turizma
- **A – važnije je** promišljati i improvizirati na nepristupačnom lokalitetu
B – važnije je uvijek imati pristupačni lokalitet i ne improvizirati
- **A – važnije je** imati sve pristupačne usluge i sadržaje
B – važnije je imati osoblje pravilno educirano o pristupačnosti
- **A – važnije je** imati sve spoznaje o pristupačnom odredištu
B – važnije je imati bogato iskustvo u pristupačnom turizmu

PRIMJERI DOBRE PRILAGODBE

PRIMJERI PRISTUPAČNOG PRIJEVOZA

MÉTRO DE PARIS – PARIZ, FRANCUSKA

IZVOR: URBANATTITUDE.FR

CHICAGO CITY BUS – CHICAGO, SAD

IZVOR: PEWTRUSTS.ORG

NORRTÄLJE GUEST HARBOUR – NORRTÄLJE, ŠVEDSKA

IZVOR: FREDBOATS.COM

PRIMJERI PRISTUPAČNOG PRIJEVOZA

NEWCASTLETON – ŠKOTSKA, UK

IZVOR: TELFORDSCOACHES.COM

AEROPUERTO ADOLFO SUÁREZ MADRID-BARAJAS – MADRID, ŠPANJOLSKA

IZVOR: SOMOSPACIENTES.COM

AMSTERDAMSE TRAM – AMSTERDAM, NIZOZEMSKA

IZVOR: ABLEAMSTERDAM.COM

PRIMJERI PRISTUPAČNOG SMJEŠTAJA

SCANDIC – KUNGENS KURVA, ŠVEDSKA

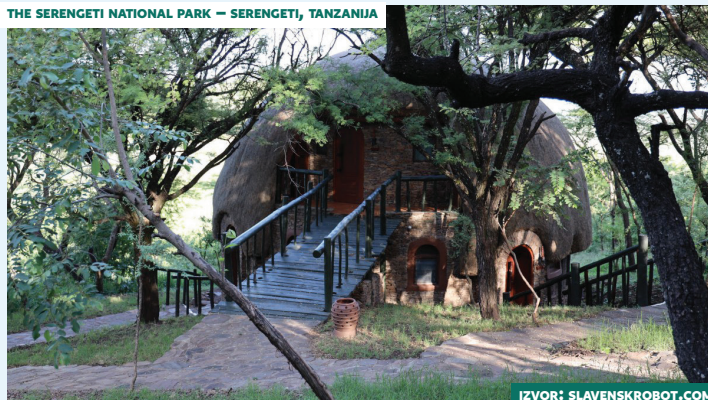
IZVOR: STOCKHOLM-HOTELS.ORG

THE REMBRANDT HOTEL – LONDON, UK

IZVOR: SAROVA-REMBRANDTHOTEL.COM

THE SERENGETI NATIONAL PARK – SERENGETI, TANZANIJA

IZVOR: SLAVENSKROBOT.COM

PRIMJERI PRISTUPAČNOG SMJEŠTAJA

SEEBRÜCKE SELLIN – SELLIN, NJEMAČKA

IZVOR: PIXABAY.COM

THE SERENGETI NATIONAL PARK – SERENGETI, TANZANIJA

IZVOR: SLAVENSKROBOT.COM

KIKKI VILLAGE – RAGUSA, ITALIJA

IZVOR: ROMEANDITALY.COM

PRIMJERI PRISTUPAČNIH SADRŽAJA

POT MED KROŠNJAMI – ROGLA, SLOVENIJA

IZVOR: PIXABAY.COM

HOT AIR BALLOON – NEGEV, IZRAEL

IZVOR: CURBFREEWITHCORYLEE.COM

MUSEO NACIONAL DEL PRADO – MADRID, ŠPANJOLSKA

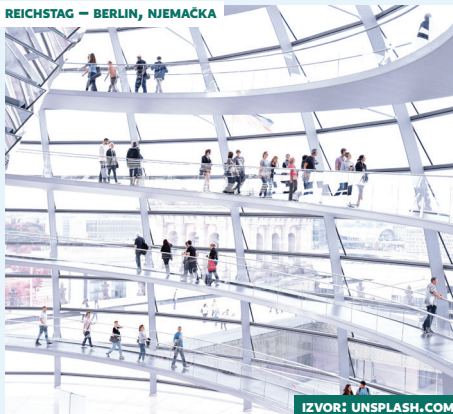
IZVOR: CREATIVELIFE.CZ

ADA INCLUSIVE PLAYGROUND – BROOK PARK, SAD

IZVOR: REBECCA-WALLACE.MEDIUM.COM

REICHSTAG – BERLIN, NJEMAČKA

IZVOR: UNSPLASH.COM

CONTENTO – NEW YORK, SAD

IZVOR: TODAY.COM

PRIMJERI EDUCIRANOG OSOBLJA

MUSEUM BOIJMANS VAN BEUNINGEN – ROTTERDAM, NIZOZEMSKA

IZVOR: STUDIO-INCLUSIE.NL

BELFAST – SJEVERNA IRSKA, UK

IZVOR: JAMCARD.ORG

SCANDIC – BERLIN, NJEMAČKA

IZVOR: WHEELMAP.ORG

FLUGHAFEN STUTTART, NJEMAČKA

IZVOR: STUTTART-AIRPORT.COM

SCANDIC – STOCKHOLM, ŠVEDSKA

IZVOR: SCANDICHOTELS.COM

TOKYO METRO – TOKIO, JAPAN

IZVOR: FT.COM

MOGUĆNOSTI RAZUMNE PRILAGODBE

Već je nekoliko puta istaknuto da je jedna od najzanimljivijih odlika pristupačnog turizma jednostavnost prilagodbe. Kako se vidi iz fotografija priloženih na kraju priručnika, mogućnosti razumne prilagodbe prostora nisu ograničene samo na raznorazne prilaze, zgrade i vozila.

Dapače, što je prostor netaknutiji i u većem skladu s okolišem, to jest što ga prilagodba manje narušava ili zadire u njega, to je lakše postići da bude doista funkcionalan i pristupačan.

To je obilježje pristupačnosti vrlo važno spomenuti jer nerijetko konzervatori ne daju pravu priliku pristupačnom turizmu da pokaže svoj puni potencijal upravo zbog straha, neznanja i izlika da će prilagodba prostora oštetiti zaštićena kulturna dobra velike povijesne i umjetničke vrijednosti. Slično je i s nacionalnim parkovima i parkovima prirode, za koje postoji uvriježeno mišljenje da bi bilo kakva prilagodba mogla narušiti sklad prirodnih bogatstava.

IZVOR: AIANY.ORG

Dakako, kritičari prilagodbe u svrhu pristupačnosti zanemaruju ili ne žele prihvatiti činjenicu da se ona uvijek temelji na razumnosti, obzirnosti i nenametljivosti jer u protivnom gubi svoj smisao. Prilično je jasno da nitko, pa tako ni osobe s invaliditetom, neće moći uživati u kulturnoj ili prirodnoj baštini nekog odredišta ako se baština uništi i time obezvrijedi.

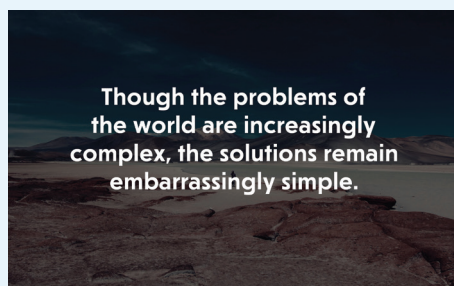

IZVOR: AUSTRIA-ARCHITECTS.COM

Dakle, ako već imate dvije-tri stepenice na prilazu ili ulazu, premostite visinsku razliku prikladnom kosinom, koja može biti montažna ili pomična, drvena ili ukrašena, a ne nužno metalna ili zabetonirana tako da nagrđuje okolni prostor.

Ako imate bungalove ili sjenice na svom imanju, drvenim stazama omogućite svima da se lakše kreću neravnim zemljanim puteljcima koji vode do njih, a ne da zapinju u blatu i da im ne mogu prići.

Ako radite u lokalnoj turističkoj zajednici i vaše mjesto ima morsku ili riječnu plažu, postavite prilazne prostirače na pijesak i šljunak, a ne da osobe s poteškoćama u kretanju utonu u mekane površine i ne mogu prići vodi.

Ako radite u nacionalnom parku, poravnajte staze i prilaze vidikovcima i rasporedite taktilne pokazatelje, koje možete i sami izraditi od dostupnih biorazgradivih materijala, a ne da osobe u invalidskim kolicima čekaju svoje pratitelje na ulazu u park jer se nigdje drugdje ne mogu kretati, dok osobe s oštećenjima vida ne znaju hoće li svaki čas pasti niz strminu, u vodu ili rupu jer ne znaju gdje se točno nalaze.

Ako radite na željezničkom kolodvoru, pobrinite se da vam je sigurnost svih putnika na prvom mjestu i da svi imaju pristup svim dijelovima kolodvora i svim potrebnim informacijama, a ne da vam putnici s invaliditetom padnu na tračnice jer ne osjete drukčiju teksturu graničnika i rubnika, zaglave se na njima jer ih ne mogu prijeći ili se nađu pred naletom vlaka jer nisu mogli pročitati upozorenja i ne čuju njegov dolazak.

Ako radite u muzeju ili galeriji, trgovini ili suvenirnici, ne zaboravite da ne mogu svi jednako doživjeti izložena umjetnička djela ili kupiti željeni proizvod. Osim postavljanja prilaznih kosina, primijenite tehnološke inovacije koje su vam na raspolaganju da i vaši posjetitelji ili kupci sa senzornim oštećenjima mogu doživjeti sadržaje koje nudite kako ne bi nezainteresirano tumarali prostorom ili skutreno čamili u kutku.

Ako imate restoran ili neki drugi ugostiteljski objekt, vodite računa o tome da većina vaših stolova nije previsoka ili preniska, da svatko bez zapreka može prići baru i da svatko bez problema može obaviti nuždu, a ne da vam se gosti slučajno ozlijede, da ne mogu dosegnuti stol, naručiti i dohvatiti piće ili dostojanstveno pristupiti zahodu.

IZVOR: PEXELS.COM

Točni odgovori mozgalice:

lakše je (B, A, A, A, A, A, B, B, B, B);

bolje je (A, A, A, B, B, B, B, A, B);

važnije je (B, B, A, B, B).

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25

Bodovanje spoznaja o pristupačnom turizmu:

1 – 5: znate vrlo malo i potrebna vam je edukacija od temelja

6 – 10: znate nešto no nedovoljno i potrebna vam je sustavna edukacija

11 – 15: uložili ste određeni trud i imate solidno znanje, no potrebna vam je manja edukacija

16 – 20: pravilno ste se educirali, no potrebno vam je manje usavršavanje

21 – 25: možda vam i promiču neki detalji, no možete se ponositi svojim znanjem

Iceland _____
 Liechtenstein **Active**
 Norway **citizens fund**

Projekt *Pritisak za pristup* podržan je kroz Fond za aktivno građanstvo, sredstvima Islanda, Lihtenštajna i Norveške u okviru EGP grantova.

Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost Društva multiple skleroze Brodsko-posavske županije i ne odražava nužno stavove država donatorica i Upravitelja Fonda.

Izrada i tisak priručnika o turističkoj pristupačnosti omogućena je financijskom podrškom Islanda, Lihtenštajna i Norveške u okviru EGP grantova.

PRAVOBRANITELJI ZA OSOBE S INVALIDITETOM

